

Mensen van God,

I als er behalve het kruis één symbool is vanuit de christelijke traditie dat vandaag de dag hoge ogen gooit dan is het de regenboog. En dan heb ik het nog niet over de regenboogtrui want we hebben eerst de ronde van Italië. Maar wel over een regenboogsjaal, regenboognatie, regenboogcoalitie. De aarde is nog niet verloren. En ook in de kerk kunnen we er veel mee. Toen er in de jaren negentig een evangelisatiecampagne was onder de titel Er is hoop, was de regenboog het symbool.

In Oss waar ik woon is bij het gemeentehuis zelfs een regenboogzebrapad – door sommigen wel gaybrapad genoemd – om aan te duiden dat in onze stad homo's en lesbiennes en transseksuelen en mensen die geen zin hebben om hun seksuele aard vast te leggen deel uitmaken van de gemeenschap. Regenboog staat voor het milieu, voor de veelkleurigheid van de maatschappij. Prachtig.

Zoals de ark de redding aanduidt, zo straalt de regenboog als teken van een toekomst voor alles wat leeft. Geweldig dat zo'n Bijbelverhaal zo'n enorme uitstraling heeft, zo de breedte in. Of zijn het vooral allemaal goede bedoelingen? Is het misschien te positief, te vol vertrouwen op ons aller goedwillendheid?

II In het verhaal van Noach zijn diezelfde thema's aan de orde. Maar niet naïef. Die ark was een reddingscapsule in een gruwelijke verwoesting. En die verwoesting was geen natuurramp maar een rigoureuus besluit om ermee te kappen. Het kwaad had alles bedorven. De goeie bedoelingen waren op niks uitgelopen, alles was volkomen verpest. Dus zei de schepper – ik stop ermee. De chaos mocht terug komen, het niks, de warboel van voor het eerste woord en het eerste licht. Maar de God van het verhaal is niet consequent. Er knaagt iets in God. Genade heet dan. Noach vond genade.

En zo dobberde het leven te midden van de verwoesting rond en zo landde het opnieuw om weer te gaan beginnen. Niet naïef was God, ook al is het met de mensen zo gesteld, ik kan het niet allemaal ongedaan maken. Ik heb wat met ze. En de raaf fladdert en de duif zoekt een plekje en komt terug met een teken van leven en de mensen gaan de ark uit, die doods-kist die op het water dreef om het leven te redden.

Zo ver zijn we in dat oerverhaal van de mensheid, naverteld en toegespitst in Genesis op die God met dat knagende gevoel van binnen. Vlak voor ons gedeelte geeft God de mensen en de dieren de opdracht om de aarde te gaan bewonen, te vullen met

leven, mensen en vee en wilde dieren en vogels en kruipzels en alles wat er beweegt en wemelt.

III Let op mij, zegt God, ik sluit een verbond. Waarom moest dat zo nodig? Vroegen de rabbijnen. Nou – de mensen durfden eigenlijk niet. Ze wilden geen kinderen en ze durfden niet de wereld in te trekken. Ze waren zo geschokt door wat er gebeurd was. Ze wilden geen kinderen op zien groeien die weer in zo'n vernietiging terecht zouden komen. Daar zet je geen kinderen voor op de aarde. Zonder belofte is er geen toekomst.

En dat is waar het om gaat met die afspraak die God maakt. Afspraak, zeg ik, toezegging is het, zelf binding. Een belofte dat dit nooit meer gebeurt. God heeft zich bekeerd na die vloed. Dit is niet de manier. Zo doe ik het nooit weer. Ook al maken ze er een puinhoop van, ik veeg het niet in een klap weg. Ik moet een nadere manier zien te vinden. Mijn kompas is dat gevoel voor Noach, mijn genade, mijn liefde.

Dit leven, deze aarde

Genesis 9,8-17 - Johannes 17,14-26

En hoeveel herhalingen er ook in zitten, er zit een mooie opbouw in. Het begint met Noach en zijn zonen en dan het vee, dus de dieren waarmee mensen het meest te maken hebben en dan de

wilde dieren en dan alles wat bij jullie in die ark was. Dus een steeds wijder wordende kring. Alles gedacht vanuit de mannen, dat dan weer wel, pijnlijk genoeg. – En het slotakkoord, de concluderende zin: dit is het verbond dat ik sluit met alles vlees, alle leven, op aarde.

IV En die boog is het teken. Voor ons? Nou, voor God zelf. Als ik wolken over de aarde breng. Ja, dat is meer dan meteorologie denk ik. Wolken zijn in de bijbel de begeleidende verschijnselen van Gods woede als hij zich inlaat met wat mensen elkaar aandoen. Dan is er bliksem en donder en storm en regen. Kijk en dan komt die boog en dan denk ik eraan dat ik niet alles meer zal vernielen. De regenboog temt Gods terechte verontwaardiging. Ik moet iets anders bedenken. Dat is de belofte.

En met die belofte konden de mensen en de dieren erop uit, de aarde vervullen. De veelkleurigheid van de regenboog is de veelkleurigheid van het leven dat erop vertrouwt dat er toekomst is. Dat het kwaad niet het laatste woord krijgt. Het kwaad niet en ook niet de woede die het kwaad te voorschijn roept. Dat God bezig is om het te weerspreken en mensen uitnodigt om mee te doen. De regenboog: het licht van Gods gevoel voor de mensen en de aarde, in alle kleuren gebroken.

Is dat antropocentrisch, alleen maar gedacht vanuit de mensen, zodat de dieren en de natuur het nakijken hebben? Nou ja, je kan het ook omgekeerd zeggen.

De verwoesting, de vloed, die was antropocentrisch die was er vanwege de mensen. En misschien is die er nog wel. Maar waar het in dat verbond om gaat is dat er niet vanwege de mensen een totale vernietiging meer zal zijn. Dus de regenboog is ook een grendel tegen de verwoesting die mensen over zich heen halen. Gods eigen tegenspraak tegen de totale teleurstelling en verlamming. Zover zal het niet komen. Laat het je gezegd zijn.

V Ja en dan vallen we met die andere lezing midden in die grote poging van God om de aarde op een andere manier uit de greep van het kwaad te verlossen. Niet met het grote gebaar uit de hemel maar met een enkele mens die andere mensen inspireert en mee neemt. Een intiem moment want we zijn getuige van Jezus die bidt. Niet voor niks lees je zoiets na hemelvaart en voor Pinksteren. We kijken als het ware nu even de hemel in waar de zoon is en de vader en de zoon voor ons pleit.

In het evangelie van Johannes is dit de scène vlak voor de arrestatie en het proces tegen Jezus. Maar wat er in doorklinkt is de zorg om hoe het verder moet zonder Jezus. Als hij bij de vader is, hoe is het dan

hier? En je voelt de trekkracht van het isolement, van het je vrij houden van alles wat besmet is, van de wereld die kwaad is en de boze die daar heerst. Kunnen we er niet uit?

Nee. Je bent door God verwekt zoals Jezus door God verwekt is. Er is een woord gekomen en dat heeft jou aangesproken veranderd. En dat woord wil met jou verder. Dat woord dat wil door jou nagezegd zijn en voorgezegd aan anderen. Je gaat niet de wereld uit maar je gaat de wereld in. De verandering gaat door en we zijn erbij nodig. En daarvoor bidt Jezus. Daarvoor staat hij aan de rechterhand van God.

VI Duizelingwekkend misschien, een kijkje in de hemel. Maar ook troostend en moed gevend. Net zo als dat verbond bij Noach een reden om werkelijk te leven, in alle kleuren en smaken en geuren, met vertrouwen. De geest van God zal waaien waarheen zij wil. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet overwonnen. Het breekt in al onze kleuren.

amen

ds, Dick de Jong, Oss